

Politik Bilim

Deneyimlerimizi Paylaşmak (2)

Aykut Göker

<http://www.inovasyon.org>; hagoker@ttmail.com

Üniversite-sanayi işbirliğinin sağlanmasında en büyük zorluk nedir? Türkiye pratiğinde daha çok görülen odur ki, sanayicimiz üniversiteden, bastıran **günlük** sorunlarına çözüm bulmasını bekler ve kafasında da bu beklentisine yanıt verebilecek nitelikte bir üniversite tasavvuru vardır. Özellikle teknik üniversitelerdeki akademisyenlerimiz, elbette, ülke sanayiine yardımcı olmak, bilgi ve deneyimlerinden sanayii yararlandırmak isterler; ama, onların da sanayimizden belli beklentileri vardır. İsterler ki, sanayiden gelen talepleri karşılamak için yapacakları çalışmalar kendi bilimsel uğraşlarıyla, bilimsel düzeyleriyle örtüşsün; bu talebi karşılamak kendi akademik çalışmalarına sekte vurmasın ve zaman açısından pek fazla sıkboğaz edilmesinler.

Beklentiler, kafalarda biçilen karşılıklı roller uyuşmayınca ki çoğu kez ülkemizde olan budur, işbirliği olmaz ve taraflar bundan hep de karşı tarafı sorumlu tutarlar. İşte böylesi bir kör noktanın ortaya çıkmaması için, ‘**Üniversite-Sanayi İşbirliği Ulusal Kongresi-2008**’de dinlediğimiz deneyim aktarımlarından güzel bir örnek vereyim. Sanayiden gelen bir mühendis, ARÇELİK’in ARGE biriminin kurucusu, bir ARGE ve inovasyon yöneticisi olarak Refik Üreyen, kendi deneyimlerinden hareketle der ki:

*“Hangi ürün, ne zaman pazarda olmalı, ürünü tasarlayıp geliştirmek ve üretimi için hangi bilgi ve teknoloji elde edilecek; buna karar vermek [sanayi açısından, üniversiteyle işbirliği yapabilmek için atılması gereken] ilk adım olacaktır. Bunun için, sanayimizin ileriye bakabilmesi, hattâ ilk olarak ülkenin ileriye dönük politikalarının bu karar aşamasında, bir veri olarak yer alması gereklidir. Sanayi firması hangi teknolojilere sahip olduğunu, gelecekte hangi teknolojilere/bilgilere gereksinimi olacağını, bunları elde etmek için ne yapması gerektiğini ve ne zaman hazır olmasının gerektiğini saptamalı ve plânlamasını yapmalıdır. Kısa deyişle teknolojisini/bilgisini yönetmelidir. İşte bu anlayışa ulaşıldığında **üniversite-sanayi işbirliği** bir gerek olarak belirgin hâle gelir. Burada ‘anlayış’ kelimesini kullanıyorum. Çünkü bu anlayış, bu irade var ise, üniversite, teknoloji yönetimi için de sanayi şirketine katkı sağlayabilecektir.*

*“Burada zaman unsuru çok kere göz ardı edilir. Üniversiteden bugünün sorununa yanıt istendiğinde, önceden, aynı konuda, üniversitenin bir çalışmışlığı var ise yanıt gelebilir. Ama bu olasılık çok düşüktür. İstenen yanıt gelmeyince, bu, çok kere, sanayi tarafında bir düş kırıklığı yaratır. İşbirliği yeterince oluşamaz. Eğer üniversite ile sanayi arasında bir işbirliği sağlanacaksa bu yarın için olacaktır. **Yarını görmek için çalışmak** sanayi için kaçınılmaz ve yaşamsaldır... Sanayi, ilgili olduğu iş alanlarındaki yarının ihtiyaçlarını [kendisi] tahmin etmeli, öngörmeli ve belki de biçimlendirmelidir... İşte bu sırada yakınlaşma sağlıklı bir **üniversite sanayi işbirliği** için iyi bir başlangıç olabilir. Üniversite sanayinin gelecek tanımını, öngörülerini irdeleyebilir; bu irdelemenin sonunda, teknoloji ihtiyacı, hattâ [üretilemesi düşünülen] ürün değişebilir.”*

Kısacası, Üreyen’in tavsiyesi şu: “Sanayi bugünün problemini üniversiteye, öğretim üyesine değil mühendise çözdürmelidir... Üniversitenin problem çözme yetisi ile mezun ettiği, zaman zaman sürekli eğitim vererek güncel tuttuğu mühendise... Sanayi [ancak] geleceğin ürün ve üretim yöntemleri konusundaki bilgi ve teknoloji açığına ilişkin sorunlarını üniversite ile paylaşmalı ve [çözüm için] 2-7 yıllık projeler oluşturmalı, bunun için kaynak ayırmalı... Üniversite sanayi işbirliğinde zaman, gelecekte başlar: Müşterinin sürekli değişen istekleri

de göz önünde tutularak geleceğin ürünleri tarif edilir. Gereken yeni bilgi ve yeni teknolojiler belirlenir. Bugüne dönülerek araştırma program ve projelerinin tasarlanması ile sürer. Gelecekte, müşterinin istediği anda ürünün pazara sunulması [işbirliğindeki] zaman diliminin sonudur.”

Gelecek hafta da bir akademisyenin aynı konudaki deneyim aktarımlarına yer vereceğim.

CBT. 18 Temmuz 2008